

Leeswijzer aanvulling MER Heesch West

memonummer 419174.300-M
datum 2 april 2021
aan Commissie m.e.r.
GGD
van Bastian van Dijck Antea Group, namens de Projectgroep Heesch West
kopie Projectgroep
Heesch West
project Heesch West
projectnr. 419174.300
betreft Leeswijzer bij concept aanvulling MER, verbeelding en regels Heesch West

Beste Commissie m.e.r. en GGD,

U bent gevraagd advies uit te brengen over de concept aanvulling op het MER Heesch West. Hierbij ontvangt u de concept aanvulling met bijbehorende aanvullende milieuonderzoeken (geluid, luchtkwaliteit, natuurtoets, passende beoordeling, duurzaamheid, stedenbouwkundig ontwerp) en de aangepaste verbeelding en regels van het ontwerpbestemmingsplan. Zoals met u besproken, wordt u gevraagd advies uit te brengen voorafgaand aan de formele publicatie en start ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan (voorzien op 9 juni a.s.). Dit op verzoek van de omgeving om bij de terinzagelegging kennis te kunnen nemen van uw adviezen. Uw adviezen worden bij het ontwerpbestemmingsplan gepubliceerd. Reactie op en verwerking van uw adviezen gebeurt niet al in het ontwerpbestemmingsplan, maar in het vast te stellen bestemmingplan, samen met verwerking van de zienswijzen.

In deze brief geven wij u een leeswijzer, waarin wij een samenvattend overzicht geven van de belangrijkste verschillen ten opzichte van het MER 2019: wijzigingen in het plan en uitgevoerde aanvullende milieuonderzoeken.

Twee van de bijgevoegde stukken betreffen nog concepten: de passende beoordeling inclusief stikstofmotivatie en voorstel voor borging duurzaamheid. De passende beoordeling / stikstofmotivatie is nog in concept, als gevolg van actuele ontwikkelingen in het stikstofveld (met name de recente Raad van State uitspraak over de A15 over het verkeerseffect buiten 5 km). In de nu meegestuurde passende beoordeling is de aanpak van de stikstofproblematiek beschreven. Ten behoeve van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan wordt deze versie verder ingevuld met de resultaten van berekeningen. Definitieve uitwerking volgt voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan. Zo kan ook nog rekening gehouden worden met lopende ontwikkelingen, komende jurisprudentie e.d. Ook voor duurzaamheid is nog sprake van een concept, met een eerste voorstel voor de aanpak en borging.

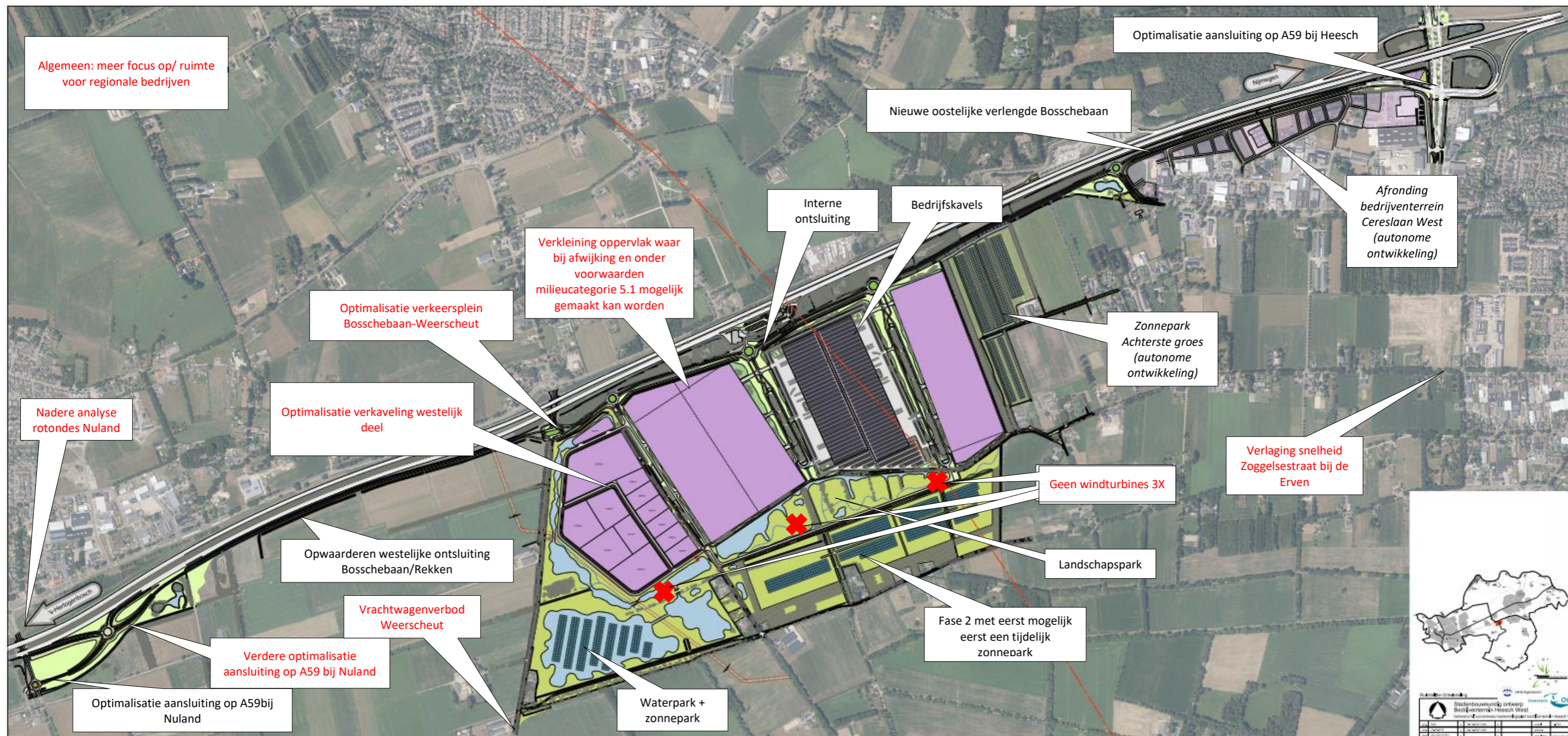
Mocht u naar aanleiding van deze leeswijzer of de toegestuurde stukken vragen hebben of aanvullende informatie willen ontvangen, kunt u uiteraard contact opnemen.

Aangepast plan Heesch West

De basis van het plan Heesch West is grotendeels nog dezelfde als in 2019: een 80 ha (netto) groot regionaal bedrijventerrein en bijbehorende infrastructuur, binnen een plangebied van 170 ha aan de zuidzijde van de A59 tussen 's-Hertogenbosch en Heesch, te realiseren in 2 fasen: fase 1 van 50 ha, en, mocht de behoefte aangetoond zijn, op termijn fase 2 van 30 ha. Het bedrijventerrein is gericht op bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals (zeer) grootschalige logistiek en daarnaast op bedrijvigheid op het gebied van innovatieve concepten in de bouw, circulaire economie en duurzame energieoplossingen en daarnaast ook ruimte voor regionale bedrijven en bedrijven die de topsectoren in de regionale economie versterken. Met een aanpassing van het eerder profielbesluit, in februari 2021 in de regio Noord-Oost Brabant gemotiveerd en goedgekeurd, is de focus op regionale bedrijven aangescherpt.

Naar aanleiding van voortschrijdende inzichten, inspraakreacties en adviezen is het plan op een aantal onderdelen gewijzigd (zie onderstaande figuur en Hoofdstuk 3 in de aanvulling MER). Dit mede naar aanleiding van overleggen met de omgeving (met name Burenoverleg 2.0, Leefbaar Nuland):

- Geen windturbines meer;
- Verkleining van het oppervlak waar bij afwijking en onder voorwaarden milieucategorie 5.1 kan worden toegestaan van ca. 36 ha naar ca 6 ha;
NB De inwaartse zonerings wordt vanuit zorgvuldigheidsprincipe (maximaal planologische mogelijkheden) als uitgangspunt gebruikt voor een worstcase benadering van effecten. Echter de feitelijke invulling en begrenzing van milieucategorieën zal in de praktijk worden bepaald en beperkt door de beschikbare stikstofruimte. Dit zal in de praktijk leiden tot minder milieueffecten dan worst-case berekend. Heesch West wil wel de flexibiliteit voor toedeling behouden, vandaar de zorgvuldige worst-case benadering vanuit de oppervlaktes vanuit de inwaartse zonerings.
- Aanscherping vestigingsvoorwaarden/toegelaten bedrijvencategorieën rekening houdend met de omgeving (geluid, geur) en locatiefactoren (bijv. aardgasvrij, water);
- Binnen de 80 ha meer ruimte voor regionale bedrijvigheid, onder meer door herverkaveling van het westelijk deel;
- Optimalisatie van de westelijke aansluiting op de snelweg bij Nuland, gunstig voor verkeerseffecten, met name bij Nuland, en een beperktere aantasting van het Natuurnetwerk Brabant;
- Optimalisatie van het verkeersplein Weerscheut-Bosschebaan;
- Vrachtwagenverbod op de Weerscheut richting Vinkel en Verlaging van de snelheid op de Zoggelsestraat bij Heesch. Gunstig voor verkeers- en geluideffecten langs de Weerscheut, in Vinkel en langs de Zoggelsestraat;
- Het landschapspark wordt door een landschapsarchitect nader uitgewerkt in participatie met omgevingsbelangen met aandacht voor wensen omgeving, koppelkansen biodiversiteit en Peelrandbreuk.

Figuur Stedenbouwkundig ontwerp Heesch West + planaanpassingen (in rood) ten opzichte van stedenbouwkundig ontwerp in voorontwerpbestemmingsplan en MER 2019 + autonome ontwikkelingen (Zonnepark Achterste Groes en Cereslaan West)

Aanvullende milieuonderzoeken

Ten behoeve van de aanvulling MER is een aantal aanvullende/nieuwe milieuonderzoeken uitgevoerd. Dit vanwege de planaanpassingen, maar ook vanwege het beschikbaar komen van nieuwe rekenmodellen, voortschrijdende inzichten, inspraakreacties en adviezen. De belangrijkste zijn (zie verder hoofdstuk 4 van de aanvulling MER):

- Verkeer (Hoofdstuk 5 in de aanvulling MER):
In 2020 is een nieuw actueel regionaal verkeersmodel in gebruik genomen. Dit nieuwe model hanteert een andere (meer dynamische) manier van verkeerstoedeling dan het verkeersmodel gebruikt in het MER 2019 en geeft daarmee zowel voor de referentiesituatie als de plansituatie andere verkeerscijfers. Dit model is opnieuw projectspecifiek gemaakt voor Heesch West en opnieuw doorgerekend. In de analyse is een groter aantal meetpunten (52 in plaats van 28) opgenomen om (nog) beter inzicht te krijgen in de verkeerseffecten van Heesch West op het omliggend wegennet;
- Geluid/Luchtkwaliteit (Hoofdstuk 6 en 8 in de aanvulling MER):
Op basis van het nieuwe verkeersmodel en de planaanpassingen is het geluid- en luchtkwaliteitseffect van Heesch West op de omgeving opnieuw doorgerekend. Hierin is een groter aantal gevoelige objecten opgenomen (3.245 in plaats van 865) om (nog) beter inzicht te krijgen in de effecten van Heesch West op de omgeving;
- GES-scores (Hoofdstuk 13 in de aanvulling MER):
Op basis van de nieuwe geluid- en luchtkwaliteitsberekeningen zijn de GES scores voor Heesch West opnieuw berekend;
- Water (Hoofdstuk 16 in de aanvulling MER):
Ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan is de wateropgave voor Heesch West verder uitgewerkt en berekend;
- Stikstof (Hoofdstuk 17 in de aanvulling MER en Bijlage passende beoordeling):
In het MER 2019 was de stikstofmotivatie nog gebaseerd op het PAS. Nu is een actuele stikstofmotivatie opgenomen, gebaseerd op een actuele effectberekening (inclusief verkeerseffect buiten de 5 km), saldering met vrijkomende stikstof van aangekochte veehouderijen binnen en één buiten het plangebied en vastleggen van de maximaal in te zetten stikstofruimte in het bestemmingsplan;
Deze motivatie is, gezien de actuele ontwikkelingen in het stikstof-veld, nog niet definitief uitgewerkt. De nu meegestuurde passende beoordeling is een concept, waarin de aanpak van de stikstofproblematiek is beschreven. Definitieve uitwerking volgt voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan. Zo kan ook nog rekening gehouden worden met lopende ontwikkelingen, komende jurisprudentie e.d.;
- Duurzaamheid (Hoofdstuk 18 en bijlage): uitwerking van de ambities en borging.
De bijgevoegde bijlage en vertaling ervan in het MER is nog een concept, met een eerste voorstel voor de aanpak en borging. Dit gaat nog verder uitgewerkt worden.

Aanvulling/aanscherping borging in het ontwerpbestemmingsplan

In het ontwerpbestemmingsplan is een aantal regels toegevoegd/uitgewerkt op te borgen dat de milieueffecten van Heesch West zoveel mogelijk beperkt worden en dat invulling gegeven wordt aan de duurzaamheidsambities:

- Stikstof: de maximale stikstofruimte voor saldering wordt begrensd in de regels. Daarnaast wordt een beleidsregel opgenomen met voorwaarden voor uitgifte van de beschikbare stikstof;
NB De inwaartse zonering wordt vanuit zorgvuldigheidsprincipe (maximaal planologische mogelijkheden) als uitgangspunt gebruikt voor een worstcase benadering van effecten. Echter de feitelijke invulling en begrenzing van milieucategorieën zal in de praktijk worden bepaald en beperkt door de beschikbare stikstofruimte. Ook de inmiddels getoonde interesse van bedrijven in Heesch West laat zien dat er naar verwachting een aanzienlijk minder “zwarte” invulling plaats gaat vinden van Heesch West dan volgens de inwaartse zonering mogelijk (overwegend categorie 3 en minder categorie 4). Dit zal in de praktijk leiden tot minder milieueffecten dan worst-case berekend. Heesch West wel de flexibiliteit voor toedeling behouden, vandaar de zorgvuldige worst-case benadering vanuit de oppervlaktes vanuit de inwaartse zonering.
- Aanscherpen vestigingsvoorwaarden/toegelaten bedrijfcategorieën, rekening houdend met de omgeving (geluid, geur) en locatiefactoren (bijv. aardgasvrij, water)
- Geur: in de regels zijn voorwaarden gesteld aan geur en is voor geurveroorzakende bedrijven een onderzoeksplicht opgenomen (gekoppeld aan vergunningverlening);

- Overige hinder: bedrijven moeten zich inspannen om milieuhinder op de omgeving te beperken (zorgvuldigheidsprincipe);
- Duurzaamheid: bedrijven moeten bij vergunningverlening een duurzaamheidsvisie overleggen en een (nog nader te bepalen) duurzaamheidsscore halen op de vijf duurzaamheidsaspecten: energie, klimaat, landschap en biodiversiteit, circulariteit en mobiliteit.

Belangrijkste verschillen in effecten/conclusies ten opzichte van MER 2019

Algemeen

De aanpassing van het plan en de nieuwe milieuonderzoeken voor Heesch West leidt voor een aantal milieuaspecten tot andere effecten en beoordelingen ten opzichte van het plan zoals in het MER 2019.

Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- Het niet meer opnemen van windturbines in het bestemmingplan: wegvallen van windturbinegeluid, slagschaduw, effect op uitzicht en landschap, effect op diersoorten;
- Het verkleinen van het oppervlak waar bij afwijking en onder voorwaarden ruimte kan worden geboden aan bedrijven uit milieucategorie 5.1: minder industrielawaai, minder stikstofuitstoot;
- Nieuw verkeersmodel: andere verkeersstromen door andere manier van verkeerstoedeling en daardoor op/langs een aantal wegen andere verkeersintensiteiten en wegverkeerslawaaï;
- Optimalisatie aansluiting op snelweg bij Nuland: effect op verkeersstromen en -intensiteiten, minder effect op natuurgebieden;
- Aanvullende verkeerskundige maatregelen (vrachtwagenverbod Weerscheut, verlaging snelheid Zoggelsestraat ter hoogte van Heesch): effect op verkeersstromen en -intensiteiten en daarmee ook wegverkeerslawaaï.

Dit heeft vooral effect gehad op de effectbeschrijvingen en -beoordelingen op de milieuaspecten verkeer, geluid, luchtkwaliteit en gezondheid en daarnaast op aspecten als landschap en natuur. Hieronder is per milieuaspect beschreven of en zo ja hoe de planaanpassing en de nieuwe milieuonderzoeken tot andere effecten hebben geleid.

Een groot regionaal bedrijventerrein als Heesch West heeft omgevingseffecten, dat is zeker. Echter is in de MER in 2019 onbedoeld een beeld ontstaan dat Heesch West de maximale milieuruimte op wil zoeken en zo verwordt tot een zwaar industrieterrein. Met behoud van flexibiliteit in de verkaveling is nu, met onder meer aanscherping omgevingshinder in beeld en regels bestemmingsplan en ook locatiebeperkingen zoals bijvoorbeeld aardgasvrij en de in regels en handhaving te borgen limiet die regelt dat stikstofdepositie niet toeneemt, een harde borging en beheersing van omgevingseffecten aan de orde (ook als blijkt dat in de aanvulling m.e.r. maar ten dele uit de op de diverse omgevings-effecten onderzochte worst case omgevingseffecten. De uitwerking en realisatie borgen dat werkelijke effecten ruim binnen de grenzen blijven die in aanvulling m.e.r. worden aangetoond en die an sich in een worst case benadering ook voldoen aan wet- en regelgeving.

Verkeer

Het nu voorliggende plan voor Heesch West leidt modelmatig tot enigszins andere verkeerseffecten dan het VKA in het MER/OBP 2019. Dit komt niet zozeer door Heesch West zelf, maar voornamelijk doordat het nieuwe verkeersmodel verkeer dynamisch verdeelt. Daarnaast zijn er effecten door de (verdere) optimalisatie, deels aangedragen in overleg met de omgeving, zoals aanpassing van de aansluiting op de A59 bij Nuland en aanvullende maatregelen zoals het vrachtwagenverbod op de Weerscheut en de verlaging van de snelheid op de Zoggelsestraat bij Heesch.

De effecten op de snelweg A59 zijn vergelijkbaar met 2019. In Nuland blijkt er een afname op de Rijksweg ten noorden van de snelweg. De toename van verkeer bij de rotondes bij de entree van het dorp en hotel Nuland is beperkt. Nadere verkeersanalyse laat zien dat de rotondes het verkeer goed kunnen afwikkelen. Op de Weerscheut neemt de verkeersintensiteit toe, maar door het vrachtwagenverbod het aantal vrachtwagens af ten opzichte van 2019.

In Vinkel zijn de verkeersintensiteiten lager dan in het MER 2019. Heesch West leidt in beperkte mate tot een toename. Door het vrachtwagenverbod is de toename van vrachtwagens beperkt, waarbij de totaalverkeersintensiteiten lager zijn dan in het MER 2019. In Heesch neemt het verkeer op de Achterste Groes toe, op de overige de wegen is het effect vergelijkbaar met 2019. Op de Papendijk in Geffen neemt het verkeer toe, op de overige wegen van en naar Oss af. Door de optimalisatie van de aansluiting op de snelweg bij Nuland kan de situatie bij de Rijckevorselweg en de entree naar De Rekken, toegang voor landbouwpercelen en -bedrijf blijven bestaan.

Geluid

De effecten voor cumulatief geluid zijn een combinatie van de effecten van wegverkeerslawaai, industriellawaai en, in het plan 2019, windturbinelawaai, waarbij de effecten van wegverkeerslawaai in de meeste gevallen maatgevend en bepalend is. Het wegvallen van windturbinelawaai is een positief effect van het aangepaste plan ten opzichte van het plan in 2019. Het aangepaste plan is ook enigszins positiever voor wegverkeerslawaai en industriellawaai dan het plan 2019, hoewel de verschillen klein zijn en voor wegverkeerslawaai door de actualisatie van het verkeersmodel moeilijk vergelijkbaar. Daarmee is ook voor cumulatief lawaai het aangepaste plan enigszins positiever (minder negatief) dan het plan in 2019. Er zijn voor wegverkeerslawaai en industriellawaai enigszins minder verslechtingen dan in 2019 en voor wegverkeerslawaai meer verbeteringen ten opzichte van 2019. Daarbij komt dat de effecten worst-case bepaald zijn op basis van de maximale invulling en nog zonder afscherpende werking van bedrijfsgebouwen. In de praktijk worden dan ook lagere geluidtoenames en -belastingen verwacht.

Luchtkwaliteit

Voor luchtkwaliteit zijn de effecten van Heesch West vergelijkbaar met die in het MER 2019. In navolging van verkeer en geluid wordt een enigszins minder negatief effect verwacht (vanwege de positieve beïnvloeding van verkeer een kleiner oppervlak voor bedrijven uit milieucategorie 5.1). Daarbij komt dat de effecten worst-case bepaald zijn op basis van de maximale invulling en nog zonder rekening te houden met de autonome verbetering van de luchtkwaliteit. In de praktijk worden dan ook lagere toenames en concentraties verwacht.

Overige hinderaspecten (trillingen, lichthinder, slagschaduw en schittering, geur) en externe veiligheid

Op de overige hinderaspecten en veiligheid leiden het aangepaste plan en de nieuwe milieuonderzoeken niet tot wezenlijk andere effecten dan het plan zoals in het MER 2019 beschreven. Door het schrappen van windturbines in het plan Heesch West verdwijnt een aantal hinder- en veiligheidseffecten: hinder van de obstakelverlichting op de windturbines, slagschaduw, veiligheidsrisico's door het omvallen van windturbines en/of het afbreken van windturbinebladen. Om geurhinder (verder) te voorkomen zijn extra regels/voorwaarden opgenomen in het bestemmingsplan.

Gezondheid

Voor gezondheid zijn de effecten van Heesch West vergelijkbaar met die in het MER 2019. In navolging van verkeer en geluid wordt een enigszins minder negatief effect verwacht dan in 2019 (vanwege de positieve beïnvloeding van verkeer en een kleiner oppervlak voor bedrijven uit milieucategorie 5.1). Daarbij komt dat de effecten voor zowel geluid als luchtkwaliteit worst-case bepaald zijn op basis van de maximale invulling. In de praktijk worden dan ook lagere geluidbelastingen en luchtkwaliteit concentraties verwacht.

Ruimtegebruik, landschap, cultuurhistorie, archeologie, bodem, water

Op aspecten ruimtegebruik, landschap, cultuurhistorie, archeologie, bodem en water leiden het aangepaste plan en de nieuwe milieuonderzoeken niet tot wezenlijk andere effecten dan het plan zoals in het MER 2019 beschreven. Door het schrappen van windturbines in het plan Heesch West verdwijnt een negatief effect op zichtbaarheid en landschap.

Natuur

In deze aanvulling MER en het ontwerpbestemmingsplan zit een andere stikstofmotivatie dan in het MER en voorontwerpbestemmingsplan 2019 (zie eerder). Door het schrappen van windturbines in het plan Heesch West verdwijnt een negatief effect op zichtbaarheid en landschap en wordt het negatieve effect van Heesch West op beschermde vogel- en vleermuissoorten kleiner. De optimalisatie van de aansluiting van de Rekken op de snelweg bij Nuland leidt ertoe dat er geen negatief effect meer is op NNB-gebied ter plaatse.

Duurzaamheid

Het aangepaste plan voor Heesch West heeft geen wezenlijk andere effecten op duurzaamheid. Wel zijn duurzaamheidsambities verder ingevuld en is het proces om duurzaamheid te borgen in het vervolgproces duidelijker en geborgd in het bestemmingsplan.

Op het gebied van duurzame energie en duurzame mobiliteit biedt Heesch West de kans aan een duurzaam brandstoffenpunt om de transitie naar duurzame mobiliteit en bedrijfsmaterieel te faciliteren. Daarnaast wil Heesch West niet alleen duurzame energie aan het netwerk leveren, maar ook een rol vervullen in opslag en omzetten van elektriciteit in andere brandstoffen (energie-hub).

Vervolgonderzoeken richting vaststelling bestemmingsplan

Uitwerking landschapsonwerp en waterhuishoudingsplan

In de periode voorjaar-najaar 2021 wordt een landschapsonwerp opgesteld voor Heesch West. Dit gebeurt integraal (landschap, water, natuur, duurzaamheid) en in samenspraak met de omgeving en met aandacht voor koppelkansen voor water, biodiversiteit en Peelrandbreuk. Als onderdeel van het landschapsonwerp wordt de waterhuishouding verder uitgewerkt en wordt een waterhuishoudingsplan opgesteld.

Resterende bodem- en archeologische onderzoeken

In de periode voor vaststelling en voor start realisatie worden de nog benodigde resterende bodem- en archeologische onderzoeken verricht: grondbalans, bodemkwaliteit voor zover nog niet bekend, PFAS, Niet gesprongen explosieven en de paar resterende nog niet archeologisch vrijgegeven percelen.

Actualisatie ecologische inventarisatie soorten en uitwerking mitigatie/compensatie

De inventarisatie van beschermde plan- en diersoorten dateert van 2018/2019. Dit jaar wordt de inventarisatie geactualiseerd. Op basis van de actuele inventarisatie wordt in de periode voor vaststelling bestemmingsplan de natuurtoets geactualiseerd en worden mitigatie en compensatie verder uitgewerkt ten behoeve van besluitvorming en vergunning/ontheffingsaanvraag.

Volgen landelijke stikstofontwikkelingen en jurisprudentie

Stikstof is en blijft een aspect in beweging. In de periode tot vaststelling worden de landelijke stikstofontwikkelingen en jurisprudentie nauwlettend gevolgd en wordt de stikstofmotivatie voor Heesch West verder uitgewerkt aansluitend op de meest actuele inzichten.